

Hoogheemraadschap van
Schieland en de Krimpenerwaard

Aan de leden van de
verenigde vergadering

Rotterdam, 21 augustus 2006 V.V.: 27 september 2006
Onderwerp: Toekomstige waterstructuur HHSK Agendapuntnr: 8

Inleiding

Hierbij leggen wij uw vergadering de rapporten "Wateropgave volgens het NBW en herijking programma Peil 2010" en "Een nieuw watersysteem in de Krimpenerwaard" ter vaststelling voor. De rapporten beschrijven de maatregelen die ter versterking van de waterstaatkundige structuur worden voorzien in de deelgebieden Schieland en de Krimpenerwaard. De rapporten dienen primair ter toelichting en onderbouwing van de investeringen, die de wateropgave conform het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) en de verbetering van de waterstructuur in het beheersgebied de komende negen jaren zullen vragen. Hiermee vormen de rapporten tevens een belangrijke bouwsteen voor het in november vast te stellen Waterbeheersplan, dat wij uw vergadering gelijktijdig met dit voorstel ter voorlopige vaststelling aanbieden. Beide rapporten zijn al onderdeel geweest van de gedachtewisselingen in de commissies Integraal Waterbeheer van maart en juni dit jaar. Gelet op de omvang van de investering (ruim € 48 Mln.) en de effecten die deze investeringen hebben op het kostenniveau van de beheren achten wij het gewenst om u hierover apart van het nieuwe waterbeheersplan te rapporteren. Dit betekent overigens, dat in dit voorstel slechts wordt stilgestaan bij de effecten van de maatregelen op het investeringsvolume voor het beheer van de waterkwaliteit en de waterkwantiteit. Een integraal beeld van de financiële consequenties op de langere termijn (tot en met 2015) van de maatregelen in samenhang met overige maatregelen en activiteiten wordt u geboden in het Waterbeheersplan.

De reden om de verbeteringen en aanpassingen van de waterstaatkundige structuur per deelgebied apart te beschrijven wordt, naast de fysieke scheiding van de systemen in beide deelgebieden, ingegeven door het feit dat er verschil bestaat in de achterliggende redenen van herziening van de waterstaatkundige structuur in de deelgebieden.

Achtergronden

De als bijlagen 1 en 2 bij dit voorstel gevoegde rapporten bieden een uitgebreide toelichting op de achtergronden en de benodigde maatregelen. Dit geeft ons aanleiding om in dit voorstel ons te beperken tot een beknopte beschrijving van de achtergronden en de conclusies. Naast de genoemde rapporten is de evaluatie van het projectenprogramma Peil 2010 als bijlage 3 toegevoegd. De resultaten van deze evaluatie zijn van belang voor de ramingen die thans in het rapport over de wateropgave en de herijking Peil 2010 zijn opgenomen.

Deelgebied Schieland

Naar aanleiding van de overvloedige neerslag van september 2001 is voor het gebied van het voormalige hoogheemraadschap van Schieland een "Quick scan wateroverlast" uitgevoerd. Uit de maatregelen die in de Quick scan zijn opgenomen, zijn ten behoeve van het zogenaamde "meest effectieve scenario" maatregelen geselecteerd die voor uitwerking en uitvoering op de korte termijn in aanmerking kwamen. In het projectenprogramma Peil 2010 zijn deze maatregelen verder uitgewerkt en in uitvoering genomen. De uitvoering van deze maatregelen

liep vooruit op de uitkomsten van de volledige doorlichting van de waterhuishouding, die in een later stadium paste in het kader van het NBW. Nu de resultaten van deze doorlichting bekend zijn, kan worden nagegaan of, en zo ja, in op welke punten het maatregelenpakket van Peil 2010 dient te worden bijgesteld. Daarbij verschuift de insteek van het maatregelenpakket van "geen spijt" naar "minimaal noodzakelijk". Dit is de aanleiding om het projectenprogramma Peil 2010 nu tussentijds te staken en een nieuw waterstructuurplan voor het deelgebied op te stellen.

Het voorliggende rapport richt zich op twee typen van de maatregelen die in het deelgebied dienen te worden getroffen, t.w.:

1. De wateropgave die vanwege het NBW per 2015 dient te zijn gerealiseerd (realiseren van waterberging);
2. Overige maatregelen zoals deze resteren uit het projecten programma Peil 2010 (verbeteren van de waterstructuur).

De totale omvang van de investeringen voor de beide typen van maatregelen (ca. € 52 mln.) heeft aanleiding gegeven om de mogelijkheden van prioritering in de uitvoering te onderzoeken.

Ten aanzien van het eerste type van maatregelen, het realiseren van de wateropgave 2015 (zie ook de bij het rapport "Wateropgave volgens het NBW en herijking programma Peil 2010" gevoegde kaartbijlage) merken wij op dat vertraging op gespannen voet staat met de afspraken zoals deze zijn neergelegd in het NBW. Anderzijds staat vast dat de verwerving van de nodige gronden tegen acceptabele prijzen een moeizaam proces zal zijn, waardoor het niet uitgesloten is dat de effectuering van de wateropgave 2015 vertraagt. Daarnaast zullen in de komende jaren de landelijke consequenties van het NBW met toenemende nauwkeurigheid in beeld worden gebracht, waarbij vooral ook de financiële haalbaarheid zal worden getoetst ten opzichte van het maatschappelijke economische draagvlak. Niet uitgesloten is dat daarbij aanvullende financieringsbronnen (landelijke subsidies zoals een ILG-water) beschikbaar komen, dan wel dat de mogelijkheid tot een bewuste vertraging in de uitvoering wordt geboden. Vooralsnog zijn wij echter van mening dat het enige (harde) kader nu wordt gegeven door het Bestuursakkoord zelf en hierin, hoewel niet vastgelegd in wettelijke termijnen, nu geen ruimte zit voor een dergelijke vertraging. Concreet betekent dit dat wij voor het eerste type van maatregelen vooralsnog willen uitgaan van het bij Bestuursakkoord vastgestelde tempo dat eindigt in 2015.

Voor het tweede type van maatregelen zijn een viertal categorieën voor de uitvoering in de tijd onderscheiden die als "Nu", "Nu of nooit", "Nu of later" en "Later" (zie ook de bij het rapport gevoegde kaart 10 van het concept-waterbeheersplan) zijn gekenmerkt. Bij de indeling in deze vier categorieën zijn de ruimtelijke ontwikkeling in de directe omgeving, de afspraken met overige overheden en de al toegezegde subsidie (o.a. als gevolg van het NBW) de onderscheidende criteria van selectie. Voor een uitgebreidere toelichting op deze indeling verwijzen wij u naar het rapport.

Op grond van deze afweging zijn wij tot de conclusie gekomen dat ten minste rekening dient te worden gehouden met de maatregelen zoals deze in de categorieën "Nu" en "Nu of nooit" zijn ingedeeld. De overige maatregelen in de categorieën "Nu of later" en "Later" kunnen naar onze mening ook nog na 2015 worden uitgevoerd. Concreet betekent dit, dat wij op zijn minst opteren om de geplande maatregelen in de polder van Bleiswijk in samenhang met het gemaal Bleiswijk Zuid, de centrale berging in de Eendragtspolder, de aanleg van de Noord-Zuidverbinding in de Zuidplaspolder en de verbreding van de 1^e Tocht en aanleg van de hoofdwatgang langs de toekomstige Cyclamenweg (aan de zuidzijde van het huidige

akkerbouwgebied in het midden van de Overbuurtse polder)/landscheiding in de polder Bleiswijk te effectueren.

Tenslotte merken wij op dat eventueel voortschrijdend inzicht in o.a. de ruimtelijke ontwikkeling in het gebied kan leiden tot herprioritering van de maatregelen in de komende jaren. Wij leggen u dan ook nu een beeld voor zoals dat nu en naar aanleiding van de berekende wateropgave is gevormd.

Ons voornemen leidt volgens de huidige ramingen met een onnauwkeurigheid van ca. 30% tot een investering van afgerond € 41 mln. in het deelgebied Schieland tot en met 2015.

Deelgebied Krimpenerwaard

De ontwikkeling en de functie van het watersysteem in de Krimpenerwaard staat de afgelopen jaren vooral in het teken van de Landinrichting. Thans is sprake van een gewijzigd inzicht in de inrichting van de Krimpenerwaard, waarbij via het Veenweidepact gestreefd wordt naar een nieuwe verdeling van de agrarische en natuurfuncties in nauwe samenhang met bodemdaling en het hierop af te stemmen waterstaatkundig beheer. Feitelijk zal het huidige robuuste watersysteem met grote peilgebieden gehandhaafd blijven en worden versterkt. Dit in contrast tot het eerdere Landinrichtingsplan waarin juist sprake was van een verregaande versnippering van de peilgebieden.

In het huidige stadium van het Veenweidepact dient op het gebied van de toekomstige functie-indeling en de waterstaatkundige inrichting in het bijzonder nog veel werk te worden verricht. Echter in verband met de voorbereiding van het waterbeheersplan, dat aan het eind van 2006 dient te worden vastgesteld, is het thans gewenst enig inzicht te krijgen in de ontwikkeling van de kosten die met de toekomstige waterstaatkundige inrichting van de Krimpenerwaard samenhangen. In het rapport is het ontwerp van het toekomstige watersysteem, uitgaande van het concept herbegrenzingsplan in vervolg op het Veenweidepact, zoals deze in juli 2006 in concept voor lag, beschreven en financieel vertaald.

In het rapport wordt nog geen inzicht gegeven in de wateropgave die voor 2015 als gevolg van het NBW dient te worden gerealiseerd. Dit is een gevolg van het feit dat een dergelijke wateropgave niet eerder definitief kan worden vastgesteld dan dat de peilen en het peilregiem, voor het gebied zijn vastgesteld. Wij verwachten echter dat dit niet eerder dan in eerste helft van 2007 zal zijn gerealiseerd (peilenplan), waarna de eigen wateropgave alsnog zal worden bepaald. Dit gaf aanleiding om in het desbetreffende rapport hierop niet vooruit te lopen.

De totale investering voor de uitwerking en realisatie van het watersysteem in de Krimpenerwaard sluit op grond van een eigen raming op afgerond € 15 mln. In het verlengde van de voormalige Landinrichting wordt verwacht dat de helft van deze investering met rijksmiddelen (ILG en FES) zal worden gefinancierd. Dit betekent dat een investering ten last van het hoogheemraadschap van afgerond € 7,5 mln. resteert. Door de maatschappelijke druk op de verdere uitwerking van het Veenweidepact en in het bijzonder de herbegrenzing (peilvakken) is de besluitvorming rond de herbegrenzing vertraagd. Wij gaan ervan uit dat in de tweede helft van 2006 de besluitvorming over een definitief herbegrenzingsplan zal plaatshebben. Het in het rapport omschreven watersysteem zal dan ten finale kunnen worden getoetst op de haalbaarheid. In vervolg hierop verwachten wij dat in 2007 de formele planvorming, streekplan, peilenplan, bestemmingsplannen en peilbesluiten, kan worden afgerond. In vervolg hierop zal de wateropgave voor 2015 en 2050 conform de dan geldende normen worden berekend. Vooralsnog gaan wij ervan uit dat deze wateropgave 2015, conform de wateropgave die momenteel in de Krimpenerwaard geldt, marginaal zal zijn. Hiervoor zijn vooralsnog geen investeringen in het rapport noch het waterbeheersplan opgenomen.

Financiële consequenties

De totale investering voor de toekomstige waterstructuur in HHSK wordt op grond van de voorliggende rapporten geraamd op € 48,5 mln. In de huidige meerjarenbegroting investeringen (voorjaarsnota 2006) is tot en met 2010 rekening gehouden met een investering van totaal € 23,6 mln., waarvan € 7,3 mln. voor de Landinrichting en € 16,5 mln. voor het projectenprogramma Peil 2010. De toename van het investeringsprogramma met € 25 mln. tot en met 2015 is vrijwel geheel toe te schrijven aan de ontwikkelingen rond de wateropgave en de waterstructuur (voorheen Peil 2010) in het deelgebied Schieland. Deze extra investeringen worden veroorzaakt door:

1. Een groter oppervlak aan te realiseren aanvullende waterberging (van € 7,6 mln. naar € 23,5 mln.), waaronder de indicatieve raming van de kosten voor het oplossen van de wateropgave in Rotterdam (€ 10 mln.).
2. De proceskosten, waaronder de kosten voor inhuur door het projectenbureau, dat in de ramingen van Peil 2010 niet is meegenomen doch thans ca. 30% van de investeringskosten blijkt te belopen (ca. € 5 mln.).
3. De beschikbaar gestelde bijdrage voor de waterberging Museumpark in 2005 ad € 2 mln., wat niet in het programma Peil 2010 was voorzien.

Een deel van de proceskosten (ca. € 2,2 mln.) wordt veroorzaakt door de situatie dat onvoldoende eigen personeel voor de projectleiding voorhanden is, waardoor de desbetreffende kennis van adviesbureaus wordt ingehuurd. Gelet op de hoge kosten die met de desbetreffende inhuur gepaard gaat, zullen wij in de voorbereiding van de begroting 2007 de mogelijkheden onderzoeken om de inhuur te beperken en eigen personeel voor projectleiding in dienst te nemen. De kosten van dit personeel zullen dan, overigens geheel conform de comptabiliteitsvoorschriften ten laste worden gebracht van de desbetreffende investeringen (activeren).

Over het investeringstempo en de planning daarvan is nog de nodige onduidelijkheid. In het geval de herbegrenzing conform het Veenweidepact in de loop van 2006 kan worden vastgesteld en de rijksfinanciering naar behoren is geregeld dan zullen de maatregelen ter verbetering en aanpassing van het watersysteem in de Krimpenerwaard gedurende de periode 2007 t/m 2011 ter hand worden genomen. Dit geeft ons aanleiding om voor deze maatregelen het investeringstempo, zoals dat in de voorjaarsnota werd verwacht, aan te houden. Voor de maatregelen ter verbetering en aanpassing van de waterstructuur in het deelgebied Schieland zal in vervolg op onze besluitvorming een nieuwe projectenplanning worden opgesteld. Gezien de (landelijke) onzekerheden rond de maatschappelijke haalbaarheid van het NBW zullen wij ook voor de waterstructuur in het deelgebied Schieland voor de eerste jaren de investeringsplanning van de voorjaarsnota aanhouden. Dit betekent dat het grootste deel van de investeringen buiten de horizon van de meerjarenplanning 2007 t/m 2011 zullen vallen, doch het biedt de mogelijkheid om in de komende jaren financieel te kunnen anticiperen op de landelijke ontwikkelingen.

Ten aanzien van de consequenties voor de kostprijs en hieraan gerelateerde ontwikkeling van de tarieven voor waterkwantiteit- en waterkwaliteitsbeheer verwijzen wij u naar het waterbeheersplan dat gelijktijdig met dit voorstel in uw vergadering is geagendeerd.

Voorstel

Wij stellen u voor om:

- De rapporten "Wateropgave en herijking Peil 2010" en "Het toekomstig watersysteem in de Krimpenerwaard" vast te stellen;
- De intenties van de beide rapporten inhoudelijk en financieel als bouwsteen voor het waterbeheersplan 2007 t/m 2010 te beschouwen, waarbij in de meerjarenbegroting het investeringstempo conform de voorjaarsnota zal worden opgenomen.

- De uitvoering van de maatregelen conform de beide rapporten te betrekken bij de behandeling van het waterbeheersplan 2007 t/m 2009 dat eveneens in uw vergadering is geagendeerd.

Dijkgraaf en hoogheemraden van Schieland en de Krimpenerwaard,

secretaris,

dijkgraaf,

mr. I.C.M. Baltus

mr. J.H. Oosters